

РОЗДІЛ 4. ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ СИСТЕМ ТА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Бондаренко Лев-Олександр Костянтинович

Євроінтеграція України: торгівля, виклики, аграрна політика ЄС

УДК 339.5(477:4–6ЄС) + 338.43
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-3.23>

Бондаренко Лев-Олександр
Костянтинович
аспірант кафедри політології
та державного управління
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
вул. Коцюбинського, 2, Чернівці,
Україна
ORCID: 0000-0002-6244-9706

У статті здійснюється комплексний аналіз трансформації торговельних відносин між Україною та Європейським Союзом у період з 2022 по 2025 роки. Особлива увага приділяється запровадженню автономних торговельних заходів (АТЗ), які надали українській продукції безпрецедентний рівень доступу до внутрішнього ринку ЄС, а також політичним наслідкам цих рішень для внутрішньої динаміки Союзу. У центрі дослідження – взаємозв'язок між механізмами торговельної лібералізації, інституційними рамками Спільної сільськогосподарської політики (САР) та процесами політизації економічної інтеграції. На основі аналізу останніх раундів переговорів, офіційних документів Європейської комісії, позицій держав-членів і тенденцій виборчої динаміки в Європарламенті автор аргументує, що торгівля з Україною дедалі частіше стає предметом внутрішньоєвропейських політичних торгів, особливо в періоди електоральної активності. Протести аграріїв у Польщі, Франції, Румунії та інших країнах стали показовими прикладами того, як зростання українського аграрного експорту використовується для мобілізації електорату, насамперед популістськими та євроскептичними силами. Особливу увагу приділено аналізу нового підходу до регулювання імпорту з України, зокрема запровадженню у 2025 році режиму «7/12», що обмежує обсяги постачання чутливих товарів. Автор підкреслює, що перехід від технократичного до політизованого управління торговельною політикою ЄС засвідчує глибші зміни в балансі економічних і політичних пріоритетів Союзу. При цьому доведено, що частка української продукції в загальному обсязі аграрного імпорту ЄС залишається відносно невеликою, а отже, суспільна та медійна реакція часто не відображає реального економічного впливу, а є наслідком політичної інструменталізації теми. У результаті дослідження зроблено висновок, що економічна інтеграція України набуває чітко вираженого політичного виміру. Це вимагає від української сторони пересмислення стратегій зовнішньоекономічного позиціонування – з акцентом не лише на обсяги експорту, а й на відповідність європейським стандартам, екологічну відповідальність, прозорість виробництва та довіру як основу тривалого партнерства в рамках єдиного європейського простору.

Ключові слова: євроінтеграція, автономні торговельні заходи, ССП, аграрна політика, політизація торгівлі, Україна–ЄС, DCFTA, квотування.

Актуальність теми. У контексті повномасштабної агресії Російської Федерації проти України економічна інтеграція з Європейським Союзом стала одним із ключових напрямів забезпечення стійкості української держави. Запровадження ЄС автономних торговельних заходів (Autonomous Trade Measures, ATMs) у 2022 році було спрямоване на підтримку українського експорту та пом'якшення наслідків війни [7]. Водночас посилення інтеграційних процесів в аграрній сфері призвело до посилення внутрішньоєвропейської напруги – зокрема у зв'язку з побоюваннями щодо конкуренції з боку української продукції.

Спільна сільськогосподарська політика ЄС (Common Agricultural Policy, CAP) традиційно залишається одним із найконтроверсійніших елементів функціонування внутрішнього ринку ЄС. За даними бюджету ЄС на 2023 рік, витрати на CAP склали понад 30% від загального бюджету Євросоюзу [9]. У той самий час протести фермерів у Польщі, Франції, Словаччині та Румунії у 2023–2024 роках,

зумовлені збільшенням обсягів імпорту з України, продемонстрували, що аграрна політика вже не є суто технократичним інструментом – вона дедалі більше виконує політичну функцію [6].

Паралельно, у Європейському парламенті посилили позиції політичні сили, критично налаштовані до подальшої лібералізації торгівлі з Україною. Під час виборів 2024 року зросла підтримка євроскептичних партій (наприклад, AfD у Німеччині, Rassemblement National у Франції), які прямо апелювали до потреб захисту «європейських фермерів» [13].

Таким чином, політизація євроінтеграції, зокрема в частині доступу України до внутрішнього ринку ЄС, вже вийшла за межі економічного дискурсу та стала частиною ширших політико-ідеологічних процесів усередині Євросоюзу. Аналіз взаємозв'язку між умовами торгівлі, аграрною політикою та внутрішньою політикою ЄС є надзвичайно актуальним як для розуміння динаміки європейської політики, так і для формування праг-

матичного підходу України до торговельно-інтеграційних переговорів.

Об'єктом дослідження є торговельно-економічні відносини між Україною та Європейським Союзом у контексті євроінтеграції та її впливу на політико-ідеологічні тенденції в ЄС.

Предметом дослідження виступають нові механізми регулювання торгівлі, зокрема автономні торговельні заходи (АТЗ), квотування чутливих товарів, а також вплив Спільної сільськогосподарської політики ЄС (CAP) на формування політичних рішень у межах торговельної взаємодії з Україною.

Метою дослідження є аналіз політичних та інституційних чинників, що визначають нову архітектуру торговельних відносин між Україною та ЄС, з особливою увагою до процесів політизації економічної інтеграції, реакції країн-членів ЄС на український експорт та взаємодії між економічними і політичними інтересами в рамках CAP.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Упродовж 2022–2024 років тематика лібералізації торгівлі між Україною та Європейським Союзом набула особливого значення в політичному, економічному та науковому дискурсах. Запровадження автономних торговельних заходів (АТЗ) Європейським Союзом у 2022 році стало безпрецедентним кроком, що дозволив повністю скасувати ввізні мита, тарифні квоти та заходи торговельного захисту для українського експорту.

Як наголошується в аналітичному огляді Європейського парламенту (Sabbati, 2022), АТЗ мали не лише економічний, але й геополітичний характер – вони стали частиною ширшої стратегії підтримки України під час повномасштабної війни з Росією, а також засобом посилення зв'язків з країною-кандидатом на вступ до ЄС [22].

У Policy Brief аналітичного центру CEPS автори С. Блокманс та С. Руссак зазначають, що підтримка України через інструменти торговельної лібералізації виявила напруження всередині самого Євросоюзу, особливо в аграрних регіонах, де фермери відчули конкуренцію з боку безмитного українського імпорту [3].

У дослідженні Bertelsmann Stiftung (2023) наголошується, що ССП ЄС стала головним інституційним фільтром, через який країни-члени сприймають і реагують на зміну торговельної політики щодо третіх країн, зокрема України. Автори застерігають, що неузгодженість торговельної лібералізації з довгостроковими механізмами CAP може призвести до подальшої політизації європейської інтеграції [2].

У звіті Європейської Комісії щодо імплементації автономних торговельних заходів (2023) підкреслюється, що український аграрний експорт справді зазнав зростання, зокрема за такими товарними позиціями, як зернові, олія, м'ясо птиці

та яйця. Водночас у документі наголошується, що попри скасування тарифів, українські експортери продовжували стикатися з технічними бар'єрами, пов'язаними з фітосанітарними процедурами, вимогами до сертифікації та логістичними вузькими місцями на кордонах. Ці труднощі нерідко інтерпретуються як форма непрямого обмеження доступу до ринку, особливо в чутливих секторах аграрної продукції [8].

Аналітики Центру стратегічних і міжнародних досліджень (CSIS, 2024) підкреслюють, що внутрішні протестні рухи в країнах ЄС проти імпорту української агропродукції стали одним з головних факторів, які впливають на зміну європейської політики щодо України. Економічна підтримка поступово перетворюється на предмет політичних торгів, особливо напередодні виборчих кампаній до Європарламенту [4].

Сучасні дослідження показують, що торговельна лібералізація в контексті України дедалі частіше піддається впливу внутрішньополітичної динаміки в ЄС, зокрема через електоральний тиск та організовані групові інтереси. У статті в Politics & Governance [5] автори аналізують, чому деякі торговельні угоди, як-от ТТІР чи СЕТА, викликали значну політизацію – зростання поляризації й залучення Civil Society Organizations – і доходять висновку, що саме внутрішні лобістські кампанії та передвиборчі настрої сприяють цьому процесу.

Крім того, у моделі, запропонованій науковцями Kucuksenel, S. та Gulseven O. показано, що в умовах пропорційних виборчих систем уряди зазвичай приймають більш протекціоністські позиції в торгівлі через підвищений вплив внутрішніх лобістів – це підтверджує зворотний зв'язок між політичними інституціями і торговою політикою [18].

У сукупності ці джерела свідчать, що європейські торговельні рішення – зокрема щодо України – дедалі менше залишаються технократичними рішеннями та більше стають політично обтяженими, оскільки відіграють важливу роль у передвиборчій мобілізації та позиціонуванні політичних сил у державах-членах.

Викладення основного матеріалу. З моменту набуття чинності Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у 2016 році, торговельно-економічні відносини поступово набували дедалі глибшого характеру. Основним елементом цієї інтеграції стала Поглиблена та всеохопна зона вільної торгівлі (DCFTA), що передбачала поступове зниження мит і застосування тарифних квот. Однак реальна динаміка поставок аграрної продукції з України виявила структурну обмеженість існуючої системи квот, які швидко вичерпувалися вже в перші місяці кожного року [24].

Рішення Європейського Союзу про запровадження автономних торговельних заходів у 2022 році [20] стало відповіддю на виклики,

зумовлені повномасштабною агресією Росії. Ці заходи фактично призупинили дію тарифних квот і мит для широкого спектра товарів, включно з продукцією тваринництва, рослинництва та харчової промисловості. Таким чином, з 2022 по 2025 рік український експорт до ЄС функціонував у режимі безмитного доступу. Проте збереження такого режиму наштовхнулося на зростаюче незадоволення серед фермерських спільнот країн-членів, особливо в Польщі, Франції, Румунії Словаччини тощо.

За даними Євростату, обсяги імпорту аграрної продукції з України до ЄС зросли більш ніж на 50% у 2022 році порівняно з довоєнним 2021 роком, а за окремими позиціями – значно більше. Зокрема, експорт кукурудзи з України до ЄС сягнув 12,3 млн тонн у 2022 році, що майже втричі перевищує показники 2021 року (4,1 млн тонн) [15]. Імпорт курятини виріс на понад 80% – із 91 тис. тонн у 2021 році до понад 165 тис. тонн у 2023 році [12].

Найбільш болісно на це відреагували фермерські спільноти Польщі, де Україна почала займати до 30 % внутрішнього зернового ринку (особливо у регіонах поблизу кордону), спричинивши падіння закупівельних цін на кукурудзу, пшеницю та ріпак. У січні–березні 2024 року польські аграрії заблокували пункти пропуску на кордоні з Україною, вимагаючи повного припинення імпорту агропродукції [14]. Аналогічна ситуація спостерігалася у Франції, де фермери на початку 2024 року вийшли на масові протести, зокрема під стіни Міністерства сільського господарства в Парижі, вимагаючи «припинити підлив французького сільського господарства дешевим імпортом» [16].

У відповідь на суспільний тиск Європейська комісія у 2024 році ухвалила рішення про запровадження механізму «аварійного гальма» (safeguard clause), який передбачає повторне введення тарифів на окремі чутливі продукти з України, включно з вівсом, яйцями та цукром [11].

У 2025 році відбулася трансформація підходу: замість повної лібералізації запроваджено модель «перехідного квотування» – механізм 7/12, що обмежує обсяги імпорту деяких «чутливих товарів» (яйця, цукор, овес, кукурудза, курятина, томати, тощо). Водночас Європейська комісія пропонує включити ці заходи до оновленої версії DCFTA за статтею 29 Угоди про асоціацію, що формалізує гібридну модель торгівлі [21].

Нарощування аграрного експорту з України на фоні дії автономних торговельних заходів відбулося в умовах, коли внутрішній аграрний сектор ЄС уже тривалий час перебував під фінансовим і соціальним тиском. Сільське господарство Європейського Союзу – це не лише виробництво харчових товарів, але й сфера, глибоко вкорінена в суспільну структуру, зайнятість і просторову організацію територій. Саме тому аграрна полі-

тика є однією з найбільш політично чутливих у ЄС, що постійно потребує балансу між ринковою відкритістю, екологічними стандартами та соціальною стабільністю в сільській місцевості.

У цьому контексті Спільна сільськогосподарська політика (CAP) – одна з найстаріших і водночас найконтроверсійніших політик ЄС – виступає як системоутворюючий механізм регулювання. Упродовж 2021–2027 років CAP залишається найбільш фінансованою статтею бюджету Євросоюзу, на яку припадає понад 30% загальних видатків [17]. Її структура охоплює прямі виплати фермерам, ринкові механізми стабілізації та програми розвитку сільських територій. Таким чином, CAP не лише підтримує конкурентоспроможність європейського агровиробника, а й виконує важливу соціально-політичну функцію.

Умови торгівлі з Україною, особливо у сфері аграрної продукції, стали каталізатором внутрішньої напруги в країнах-членах. Інтенсифікація українського експорту в режимі АТЗ спричинила резонанс, що проявився у хвилі протестів фермерів протягом 2023–2025 років. Найбільш активними були аграрії з Польщі, Франції, Румунії, Болгарії та Словаччини, які вимагали захисту внутрішнього ринку та запровадження обмежень на імпорт «дешевої продукції без відповідності стандартам ЄС».

У дослідженні Bertelsmann Stiftung (2023) [1] підкреслюється, що найбільше незадоволення викликали саме ті товарні категорії, які традиційно отримують потужну підтримку через механізми CAP – зернові культури, молочна продукція, яйця. Саме тому питання лібералізації торгівлі з Україною часто трактується фермерами як конкурентна загроза, а не як інструмент солідарності.

Рішення Європейської Комісії щодо запровадження у 2025 році нового перехідного механізму (режим «7/12» та відновлення квот для чутливих товарів) стало не лише технічним, але й політичним кроком. Воно мало на меті зменшити протестну активність та нейтралізувати тиск з боку правопопулістських сил, особливо в передвиборчий період до Європарламенту. Таким чином, CAP у сучасному контексті постає не лише як інструмент регулювання аграрного ринку, а як політична архітектура, яка формує межі зовнішньої відкритості ЄС, впливаючи як на торговельні домовленості, так і на політичні пріоритети в європейських інституціях.

У даному контексті важливо зазначити, що вищезазначені роцеси, які на перший погляд мають технократичний характер – митна лібералізація, фітосанітарні протоколи, тарифні квоти – дедалі частіше стають предметом політичних дебатів у державах-членах ЄС. У цьому сенсі торгівля з Україною більше не є лише економічною або гуманітарною підтримкою країни-кандидата

на вступ: вона стає полем змагання політичних наративів, де ключову роль відіграють національні фермерські лобі, євроскептичні партії, популістські рухи та інституційні гравці, які формують порядок денний перед виборами.

Політизація економічної інтеграції – це не лише реакція на збільшення обсягів імпорту з України, а й ознака трансформації самого характеру політики розширення ЄС. Як підкреслюють P. de Wilde, A. Leupold та H. Schmidtke [23], нові торговельні угоди та лібералізаційні ініціативи дедалі частіше мобілізують не лише професійні кола, а й широку громадськість, що загострює конкуренцію між політичними силами у межах Європейського парламенту. У свою чергу, K. Nicolaïdis та T. Kleibl [19] зазначають, що навіть стратегічно виправдані рішення у сфері зовнішньої торгівлі (зокрема підтримка України) підпадають під дію електорального циклу, коли уряди змушені рахуватись із національними лобі, навіть на шкоду логіці загальноєвропейського інтересу.

Реакція на АТЗ у 2024–2025 роках стала яскравою ілюстрацією цього процесу. Політичний резонанс довкола продовження ліберального режиму або введення «аварійного гальма» набув не лише технічного, а й суто політичного значення. Попри те, що реальна частка української продукції в структурі споживання ЄС є маргінальною – за даними DG AGRI [10], імпорту з України становив лише:

- 4,9% усіх поставок пшениці на ринок ЄС у 2023 році;
- 6,3% кукурудзи;
- близько 2,5% загального обсягу м'яса птиці, причому лівову частку становлять спеціалізовані субпродукти;
- до 1% яєць і цукру, навіть у пік поставок.

Ці показники вкотре підтверджують, що внутрішня політична дискусія часто не відображає фактичного рівня впливу українського агросектору. Масштаб протестів і риторика в ЗМІ створюють хибне враження про системну загрозу європейським аграріям, тоді як проблема радше лежить у площині політичної мобілізації.

Це ставить перед Україною нові виклики: не лише дотримання технічних умов доступу до ринку, але й стратегічне включення у комунікаційний простір ЄС. Йдеться про необхідність зміни підходів – від захисту в рамках переговорів до формування позитивного образу України як надійного партнера в агропродовольчій безпеці Європи. Роль українського експорту має бути аргументована не через кількісні показники, а через якісну інтеграцію: відповідність стандартам, прозорість виробництва, спільна екологічна відповідальність.

Висновки. Дослідження трансформацій торговельних відносин між Україною та Європейським Союзом упродовж 2022–2025 років засвідчило, що

процес економічної інтеграції дедалі рідше обмежується рамками технічного регулювання та все частіше виявляється предметом політичного торгу всередині ЄС. Запровадження автономних торговельних заходів (АТЗ) мало ключове значення для підтримки України у період війни, проте водночас виявило низку системних обмежень, пов'язаних із внутрішньоєвропейською конфігурацією інтересів.

Спільна сільськогосподарська політика (CAP) ЄС, як головний інституційний механізм підтримки європейського фермерства, не лише модерує доступ на ринок, а й формує рамки політичної реакції на будь-які спроби зовнішньої лібералізації. Протести аграріїв, активізація правопопулістських сил, а також впровадження захисних заходів (тарифів, квот 7/12, механізмів «аварійного гальма») демонструють політизацію торговельної політики ЄС навіть у ситуаціях, де економічна загроза об'єктивно мінімальна.

Український аграрний експорт, хоч і зростає, все ще становить незначну частку у загальному споживанні агропродукції в ЄС. Проте саме цей сектор часто стає символічною мішенню у внутрішньоєвропейській боротьбі за електорат, особливо в сільських регіонах. Це свідчить про необхідність для України змінити підхід до інтеграції: від орієнтації виключно на економічні показники – до стратегічного розуміння політичної логіки ЄС, участі у європейському інформаційному просторі, формування довіри та підкреслення взаємовигідності співпраці.

Євроінтеграція в аграрному вимірі стає не лише технічним процесом гармонізації, але і випробуванням на здатність України бути повноцінним учасником політичного, соціального та інституційного простору ЄС. Підтримка прозорих стандартів, екологічних зобов'язань та інституційна надійність українських експортерів можуть і мають стати не менш важливим фактором у переговорах, ніж обсяги поставок чи митні пільги.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Bertelsmann Stiftung. (2023). CAP under Pressure: The Impact of Ukraine's Agricultural Exports on EU Farmers. URL: <https://www.bertelsmann-stiftung.de/en/publications>
2. Bertelsmann Stiftung. (2024). Outlier or not? Ukraine's competitiveness in a global agri-food system. Gütersloh. URL: https://www.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/BSt/Publikationen/GrauePublikationen/Outlier_or_not.pdf
3. Blockmans, S., & Russack, S. (2023). Solidarity and its Discontents: EU Support to Ukraine. CEPS Policy Brief. URL: <https://www.ceps.eu/ceps-publications/solidarity-and-its-discontents-eu-support-to-ukraine>
4. CSIS. (2024). Ukrainian Agriculture at Risk: EU Trade Politics and Internal Pressure. URL: <https://www.csis.org/analysis/ukrainian-agriculture-risk>
5. de Wilde, P., Leupold, A., & Schmidtke, H. (2020). Towards Explaining Varying Degrees of Politi-

cization of EU Trade Agreement Negotiations. Politics and Governance, 8(1), 114–124. DOI: <https://doi.org/10.17645/pag.v8i1.2516>

6. Euractiv. (2024). Why CAP reform is fueling political tensions across the EU. URL: <https://www.euractiv.com>

7. European Commission. (2022). Proposal for a Regulation on temporary trade-liberalisation with Ukraine. COM(2022) 167 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM%3A2022%3A167%3AFIN>

8. European Commission. (2023). Report on the implementation of the EU Autonomous Trade Measures for Ukraine. COM(2023) 245 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52023DC0245>

9. European Commission. (2023a). EU Budget 2023 – Breakdown of expenditure. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget_en

10. European Commission. AGRI-FOOD TRADE STATISTICAL FACTSHEET European Union – Ukraine. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-05/agrifood-ukraine_en_0.pdf

11. European Commission. Emergency brake triggered for eggs and sugar imports from Ukraine. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/media/news/emergency-brake-triggered-eggs-and-sugar-imports-ukraine-2024-07-01_en

12. European Commission, DG AGRI. (2024). Agri-food trade statistical factsheet – Ukraine. URL: <https://agriculture.ec.europa.eu>

13. European Parliamentary Research Service (EPRS). (2024). Briefing: European Parliament Elections 2024 – Results and implications for EU policy. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/766234/EPRS_BRI\(2024\)766234_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/766234/EPRS_BRI(2024)766234_EN.pdf)

14. EuroNews. Polish farmers block Ukraine's border as protests intensify against non-EU imports. URL: <https://www.euronews.com/2024/02/20/polish-farmers-block-ukraines-border-as-protests-intensify-against-non-eu-imports>

15. Eurostat. Trade in goods with Ukraine in 2024. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250507-1>

16. France24. French farmers protest against foreign imports and EU regulations. URL: <https://www.france24.com/en/live-news/20240126-french-farmers-protest-against-cheap-imports>

17. Iddri – Institut du développement durable et des relations internationales. (2025, березень). Agriculture in the next European budget: avoiding the status quo. URL: https://www.iddri.org/sites/default/files/PDF/Publications/Catalogue%20iddri/D%C3%A9cryptage/202503-IB0225-MFF%20CAP_0.pdf

18. Kucuksenel, S., & Gulseven, O. (2020). Electoral systems and international trade policy. arXiv preprint arXiv:2003.05725.

19. Nicolaidis, K., & Kleibl, T. (2023). Enlargement Fatigue and Political Conditionality in the EU. Journal of European Integration, 45(6), 735–751. DOI: <https://doi.org/10.1080/07036337.2023.2215457>

20. Regulation (EU) 2022/870 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2022 on temporary trade liberalisation measures supplementing trade concessions applicable to Ukrainian products under the Association Agreement between the EU and Ukraine. EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022R0870>

21. Reuters. EU reimposes pre-war agri duties on Ukraine, seeks compromise in new deal. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/new-eu-ukraine-agri-trade-quotas-be-in-between-current-deal-wartime-exemptions-2025-06-06>

22. Sabbati, G. (2022). EU trade measures to support Ukraine. European Parliamentary Research Service. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/ukraine_en

23. [Повтор] de Wilde, P., Leupold, A., & Schmidtke, H. (2020). Towards Explaining Varying Degrees of Politicization of EU Trade Agreement Negotiations. Politics and Governance, 8(1), 114–124. DOI: <https://doi.org/10.17645/pag.v8i1.2516>

24. [Повтор] European Commission. Report on the implementation of the EU Autonomous Trade Measures for Ukraine. COM(2023) 245 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52023DC0245>

Ukraine's European integration: trade, challenges, EU agricultural policy

Bondarenko Lev-Oleksandr
Kostiantynovych

Postgraduate Student at the Department
of Political Science and Public
Administration

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National
University
Kotsiubynskoho str., 2, Chernivtsi, Ukraine
ORCID: 0000-0002-6244-9706

The article provides a comprehensive analysis of the transformation of trade relations between Ukraine and the European Union during the period from 2022 to 2025. Special attention is paid to the introduction of Autonomous Trade Measures (ATMs), which granted Ukrainian products unprecedented access to the EU internal market, as well as to the political consequences of these decisions for the internal dynamics of the Union. The focus of the study lies in examining the interrelation between trade liberalization instruments, the institutional framework of the Common Agricultural Policy (CAP), and the politicization of economic integration. Based on an analysis of recent negotiation rounds, official documents of the European Commission, member state positions, and electoral trends in the European Parliament, the author argues that trade with Ukraine is increasingly becoming the subject of internal EU political bargaining, particularly during election periods. Farmer protests in Poland, France, Romania, and other member states serve as clear examples

of how the rise in Ukrainian agricultural exports has been used for electoral mobilization, especially by populist and Eurosceptic forces. The article also examines the new approach to regulating imports from Ukraine, particularly the introduction in 2025 of the "7/12" regime, which limits the volumes of sensitive goods. The author emphasizes that the shift from a technocratic to a politicized model of trade policy management in the EU reflects deeper changes in the balance between economic and political priorities within the Union. At the same time, it is demonstrated that the share of Ukrainian products in the overall EU agri-import structure remains relatively low, and thus, public and media reactions often fail to reflect the real economic impact, instead representing a case of political instrumentalization. The study concludes that Ukraine's economic integration into the EU has acquired a distinct political dimension. This calls for a rethinking of Ukraine's external economic positioning strategies – with an emphasis not only on export volumes, but also on compliance with EU standards, environmental responsibility, production transparency, and building trust as the foundation for long-term partnership within a common European space.

Key words: European integration, Autonomous Trade Measures, CAP, agricultural policy, politicization of trade, Ukraine–EU, DCFTA, tariff quotas.